

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Elišky Cihlářové v právní věci žalobce: **T. T. V.**, zastoupeného JUDr. Danuší Koldovskou, advokátkou se sídlem náměstí T. G. M. 169, Česká Lípa, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2003, č. j. OAM–5154/VL-20-P18-2002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 31. 8. 2004, č. j. 59 Az 439/2003-31,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 8. 7. 2003, č. j. OAM–5154/VL-20-P18-2002, neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně rozhodl tak, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce uvedl, že má čínské předky, což ve Vietnamu velmi znesnadňuje postavení; i ze zprávy citované žalovaným vyplynulo, že tyto osoby nemají rovnoprávné postavení. Další závažnou skutečností bylo, že na území ČR žije jeho nezletilá dcera D. G., na jejíž výživě a výchově se podílí. Za těchto okolností mu měl být udělen azyl, resp. na něho měla být vztažena překážka vycestování.

Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 31. 8. 2004. Uzavřel, že v průběhu správního řízení žalobce neuvedl žádné konkrétní jednání či situaci, z nichž by bylo možno usoudit, že je osobou pronásledovanou ve smyslu § 12 zákona o azylu. Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce opustil vlast kvůli obecně konstatované nespokojenosti se situací ve Vietnamu. O dceři se žalobce ve správním řízení jen jednou stručně zmínil, žalovaný tak neměl možnost v rámci posuzování překážky vycestování k této skutečnosti přihlédnout. Správní orgán po provedeném řízení usoudil, že žalobce nesplnil podmínky pro udělení azylu a krajský soud mu dal po přezkoumání napadeného rozhodnutí v rámci žalobních bodů svým rozsudkem za pravdu.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost založenou na důvodech uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) s. ř. s. Konkrétně uvedl, že žalovaný i soud nepřihlédl ke všem jeho osobním poměrům. V těch došlo k výrazným změnám. V ČR žije rodinným životem a nemá možnost odjet s rodinou nebo jen s dítětem do Vietnamu. Pokud nezlegalizuje pobyt v ČR nebude moci plnit povinnosti k nezletilé D. G. a bude mu upřeno právo se s tímto dítětem stýkat. Dodal, že poměry ve Vietnamu jsou velmi svízelné, v individuálních případech dochází k porušování lidských práv, tuto skutečnost je však na dálku velmi těžké prokázat. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť rozhodl přímo ve věci samé.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti oprávněnost všech stížních námitek popřel.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 3 s. ř. s.) a shledal kasační stížnost nedůvodnou.

Soud se ztotožnil s krajským soudem v závěru, že stěžovatelova životní situace ve Vietnamu nesvědčí o tom, že by stěžovatel byl pronásledován, případně že by zakoušel odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Stěžovatel v kasační stížnosti obecně poukázal na svízelnou situaci v zemi původu s tím, že v individuálních případech dochází k porušování lidských práv. Jak plyne ze správního spisu, a to zejména z protokolu o pohovoru, důvodem stěžovatelovy žádosti o udělení azylu byla jeho snaha vyřešit vlastní ekonomické potíže v zemi původu – kvůli snižování počtu zaměstnanců byl propuštěn, poté pomáhal matce při obchodování, jeho příjem však nestačil pro život. Tato jeho situace však nebyla způsobena státními orgány tolerovanou diskriminací ze strany zaměstnavatelů nebo jinými formami pronásledování ze strany státních orgánů, ale celkovým hospodářským stavem Vietnamu. Stěžovatelovy ekonomické potíže vyplývající ze špatné hospodářské situace v zemi původu nezakládají důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu.

Lze jen podotknout, že ani v kasační stížnosti stěžovatel konkrétněji nespecifikoval, ke kterým skutečnostem, týkajícím se jeho osobních poměrů nebo politické situace ve Vietnamu, žalovaný ani krajský soud nepřihlédl. Neuvedl žádnou okolnost, poukazující na porušení jeho lidských práv v zemi původu.

Jak žalovaný, tak krajský soud se řádně zabývali i rodinným životem (nezletilá dcera) stěžovatele v ČR. K tomu nutno dodat, že soud plně chápe složitou osobní situaci, do níž je napadeným správním rozhodnutím uveden stěžovatel i jeho rodina. Podle čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod mohou být práva rodičů omezena a nezletilé děti mohou být od rodičů odloučeny proti jejich vůli jen rozhodnutím soudu na základě zákona. Toto ústavní právo je ovšem poněkud limitováno tím, že podle odstavce 6 tohoto článku mají být podrobnosti jeho realizace stanoveny až zákonem. Tímto zákonem je ve stěžovatelově případě zákon o azylu, jehož § 13 upravuje tzv. „azyl za účelem sloučení rodiny“, ten ovšem umožňuje udělení azylu pouze žadateli o azyl, jehož rodinnému příslušníkovi již azyl udělen byl. Nelze jej tedy na posuzovanou situaci použít.

Obdobně lze pak vykládat také ustanovení Úmluvy o právech dítěte (publ. Pod č. 104/1991 Sb.), stejně jako například čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb.). Judikatura vycházející z později uvedené úmluvy ostatně řešila situaci do jisté míry obdobnou stěžovatelově v případě D. v. Francie (1998), kde Evropský soud pro lidská práva neshledal porušení stěžovatelčina práva na respektování rodinného života v tom, že byla stěžovatelka – alžírská státní příslušnice – vyhoštěna pro porušování francouzských zákonů z Francie, přestože tím byla oddělena od svého nezletilého syna, francouzského státního občana.

V kritizovaném postupu žalovaného ani krajského soudu nelze shledávat porušení ústavně zaručených rodičovských práv ani porušení mezinárodních lidskoprávních závazků České republiky.

Nelze tak než souhlasit se závěrem krajského soudu, že žalobce neuváděl žádné skutečnosti, které by svědčily o přítomnosti důvodů pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud se též ztotožnil se závěrem žalovaného i krajského soudu o neexistenci překážek vycestování. Z údajů uváděných stěžovatelem v návaznosti na zprávy o stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu a informace Ministerstva zahraničních věcí ČR nevyplývaly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy shledal všechny stěžovatelovy námitky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu